

AVAITURVALLISUUSOHJE 2001

Avainturvallisuus on tärkeä osa lukituksella aikaansaattua suojausta.

*Avainturvallisuus muodostuu avainhallinnasta ja säilytyksestä,
valitusta avainturvallisuustasosta sekä*

avaimen käyttöoikeudesta ja siihen liittyvästä sarjoituksesta.

Avainturvallisuus on viime kädessä käyttäjän huolellisuutta ja avainten oikeaa säilytystä.

Tämä Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitossa laadittu suojeleohje ei ole vakuutusyhtiöitä sitova, vaan kukin vakuutusyhtiö voi poiketa vapaasti näistä ohjeista omissa vakuutusehdoissaan.

SISÄLLYSLUETTELO	sivu
Avainten hallinta	3
Avainten säilytys	3
Avainten turvallisuustaso	3
Käyttöoikeudet ja sarjoitus	3
YRITYSTOIMINNASSA JA JULKISESSA KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET	
Isännöitsijätoimisto	4
Kuljetus autossa	4
Kiinteistöhuolto	5
Kuljetus autossa	5
Siivoustoimi	6
Kuljetus autossa	6
Vartiointiliike	7
Kuljetus autossa	7
Sosiaali- ja terveystoimi	8
Kuljetus autossa	8
Avaimien käyttäjät	9
Esimerkkejä avainsäilytyskoteista autokiinnityksineen. LIITE 1.	10

Avainten hallinta

Yrityksessä tai yhteisössä tulee aina nimetä lukituksesta vastaava henkilö. Hänen tehtäviinsä kuuluvat kaikki lukitukseen liittyvät asiat, kuten sarjoituksen muutokset, avainten säilytys, luovutus ja palautus. Vain välttämättömät avaimet kunkin käyttötarpeen mukaan luovutetaan kuittausta vastaan. Luovutetuista avaimista on pidettävä kirjaa ja avainten palautuksesta on huolehdittava varsinkin avaimen haltijan työ- tai asumissuhteen päättyessä.

Yleisavaimen haltija ei saa luovuttaa avaintaan muiden käyttöön missään tilanteessa. Yleisavainta ei saa käyttää normaalina jokapäiväisenä käyttöavaimena.

Avainten säilytys

Avaimia on säilytettävä huolellisesti. Tämä on tärkeää yrityksissä, joissa säilytetään suuria määriä vieraita avaimia, kuten isännöitsijätoimistossa, kiinteistön huoltoyhtiössä tms. Avaimia on säilytettävä huolellisesti lukitussa avainten säilytyskaapissa. Lukituksesta ja avainten hallinnasta vastaavan henkilön on huolehdittava säilytyskaapin avaimen riittävän huolellisesta säilyttämisestä. Avaimeton säilytyskaappi on yksi vaihtoehto.

Avainten säilytyksessä on oltava erityisen huolellinen, ja ne on säilytettävä koodattuina. Avainten hallinnasta vastaavan henkilön on huolehdittava siitä, että avainkoodit eivät ole ulkopuolisten saatavilla. Avainkoodilista on säilytettävä erillään avaimista. Koodit eivät saa olla sellaisia, joiden perusteella ne voisi yhdistää tiettyihin kiinteistöihin.

Ulkoseinään upotetuissa avainsäiliöissä voidaan säilyttää vain erillisiä sähkö-, puhelin- yms. teknisiin tiloihin johtavien ovien avaimia. Avainsäiliöissä ei saa koskaan säilyttää kiinteistön yleisavainta.

Avainsäilö on kiinnitettävä lujaan seinärakenteeseen huolellisesti avainsäilön valmistajan asennusohjeiden mukaisesti.

Avainten turvallisuustaso

Lukituksen suunnittelijan on selvitettävä lukostolla suojattavan tilan käyttötarkoitus ja valittava sen mukaisesti sopiva avainturvallisuustaso. Seuraavassa on lueteltu Suomessa yleisesti käytössä olevat avainturvallisuustasot:

- Perustaso
Lisääavaimen voi teettää kuka tahansa esittämällä malliavaimen tai alkuperäisen avaimen mukana toimitetun peitenumeron.
- Lukkoseppätaso
Lisääavaimen voi teettää lukkovalmistajan valtuuttamassa liikkeessä esittämällä kyseiseen avaimeen liittyvän avainkortin.
- Tehdastaso
Lisääavaimia voi teettää vain tilaamalla niitä lukkovalmistajalta suoraan. Lisääavaintilauksen voi tehdä vain nimetty lukoston vastuhenkilö.

Käyttöoikeudet ja sarjoitus

Lukitussuunnitelmaan määritellään eri käyttäjäryhmien kulkuoikeustarpeiden mukainen sarjoitus niin, että kukin avaimen haltija pääsee vain niihin tiloihin, joihin hänellä on oikeus tai tarpeellista päästä. Suuria yhtenäisiä yleisavainsarjoja tulee välttää. Isoissa kiinteistöissä on pyrittävä jakamaan sarjat pienempiin toiminnallisesti järkeviin kokonaisuuksiin.

Erillisiä liikehuoneistoja ei saa sarjoittaa toimimaan keskenään samalla avaimella tai muun kiinteistön yleisavaimella.

YRITYSTOIMINNASSA JA JULKISESSA KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET**Isännöitsijätoimisto**

Asiakkaidensa avainten hallinnasta vastaavien isännöitsijätoimistojen on huolehdittava seuraavista suojaustoimista:

- toimistotilan rakenteellisesta murtosuojauksesta
- rikosilmoitinjärjestelmästä
- avaimien fyysisestä säilytystilasta
- avaimien kuljetuksesta

Toimistotilan on täytettävä SVK:n RAKENTEELLINEN MURTOSUOJAUS -ohjeen mukaisesti vähintään murtosuojeluohjeen 2.1 vaatimukset.

Tilaan johtavat ovet on varustettava sekä käyttö- että varmuuslukolla. Alle neljän metrin korkeudella seisomatasosta sijaitsevat ikkunat on suojattava metalliristikolla tai muulla vastaavalla murtoa hidastavalla materiaalilla.

Toimistotiloissa on oltava vähintään SVK:n RIKOSILMOITUSJÄRJESTELMÄ -ohjeen 3-luokan mukainen rikosilmoitinjärjestelmä. Tila on varustettava ovikoskettimilla ja riittävällä määrällä tilailmaisimia. Hälytys on johdettava vartioimisliikkeeseen. Järjestelmää on ylläpidettävä ja tähän tehtävään on nimettävä henkilö.

Avaimia on säilytettävä vakuutuksenottajan tiloissa, joihin on pääsy vain henkilökunnalla. Säilytystilassa on oltava seuraavassa taulukossa määritelty avainten säilytysyksikkö. Säilytysyksikkö on kiinnitettävä rakenteisiin valmistajan ohjeiden mukaisesti. Säilytysyksikön avainta tai numeroyhdistelmää ei saa säilyttää samassa tilassa. Lisätietoja: SVK, KASSAKAAPPIOHJE.

Avainten sopivuus /ovi kpl	Avainsäilytys yksikkö
1–100	Lukittu metallinen avainsäilytyskaappi
101–1000	Standardin SFS 5870 (SS 3492) mukainen kaappi
yli 1000	Vähintään EURO-I (SFS EN 1143-1) luokiteltu kassakaappi

Mikäli avaimia kuljetetaan mukana, niin näitä tilanteita varten on seuraavat ohjeet:

Kuljetus autossa.

- Autossa on oltava kiinteästi asennettu teline, johon erillinen lukittu avainsäilytyskotelo kiinnitetään siten, ettei sitä saa irrotettua avaamatta ensin koteloa.
- Kotelon ja kiinnitystelineen on oltava riittävän vahvaa materiaalia. (Katso liite 1.)
- Avaimia ei saa tilapäisestikään säilyttää autossa muualla kuin tässä telineeseen kiinnitetyssä kotelossa.
- Kotelossa olevissa avaimissa ei saa olla sellaisia merkintöjä, joiden perusteella ne voisi yhdistää tiettyihin kiinteistöihin.
- Auto on varustettava ajonestolaitteella ja keskuslukituksella.
- Hälytysjärjestelmä on myös suositeltava.

Kiinteistöhuolto

Kiinteistöhuoltotoimistoissa, jotka vastaavat kiinteistöjen ylläpidosta ja säilyttävät sekä kuljettavat kiinteistöjen avaimia, on huolehdittava seuraavista suojaustoimista:

- toimistotilan rakenteellisesta murto suojauksesta
- rikosilmoitinjärjestelmästä
- avaimien fyysisestä säilytystilasta
- avaimien kuljetuksesta

Toimistotilan on täytettävä SVK:n RAKENTEELLINEN MURTOSUOJAUS -ohjeen mukaisesti vähintään murto suojeleluohjeen 2.1 vaatimukset.

Tilaan johtavat ovet on varustettava sekä käyttö- että varmuuslukolla. Alle neljän metrin korkeudella seisomatasosta sijaitsevat ikkunat on suojattava metalliristikolla tai muulla vastaavalla murtoa hidastavalla materiaalilla.

Toimistotiloissa on oltava vähintään SVK:n RIKOSILMOITUSJÄRJESTELMÄ -ohjeen 3-luokan mukainen rikosilmoitinjärjestelmä. Tila on varustettava ovikoskettimilla ja riittävällä määrällä tilailmaisimia. Hälytys on johdettava vartioimisliikkeeseen. Järjestelmää on ylläpidettävä ja tähän tehtävään on nimettävä henkilö.

Avaimia on säilytettävä vakuutusnottajan tiloissa, joihin on pääsy vain henkilökunnalla. Säilytystilassa on oltava seuraavassa taulukossa määritelty avainten säilytysyksikkö. Säilytysyksikkö on kiinnitettävä rakenteisiin valmistajan ohjeiden mukaisesti. Säilytysyksikön avainta tai numeroyhdistelmää ei saa säilyttää samassa tilassa. Lisätietoja: SVK, KASSAKAAPPIOHJE.

Avainten sopivuus /ovi kpl	Avainsäilytys yksikkö
1–100	Lukittu metallinen avainsäilytyskaappi
101–1000	Standardin SFS 5870 (SS 3492) mukainen kaappi
yli 1000	Vähintään EURO-I (SFS EN 1143-1) luokiteltu kassakaappi

Kiinteistön ylläpitotehtävissä on luonnollista, että avaimia kuljetetaan mukana, ja näitä tilanteita varten on seuraavat ohjeet:

Kuljetus autossa.

- Autossa on oltava kiinteästi asennettu teline, johon erillinen lukittu avainsäilytyskotelo kiinnitetään siten, ettei sitä saa irrotettua avaamatta ensin koteloa.
- Kotelon ja kiinnitystelineen on oltava riittävän vahvaa materiaalia. (Katso liite 1.)
- Avaimia ei saa tilapäisestikään säilyttää autossa muualla kuin tässä telineeseen kiinnitetyssä kotelossa.
- Kotelossa olevissa avaimissa ei saa olla sellaisia merkintöjä, joiden perusteella ne voisi yhdistää tiettyihin kiinteistöihin.
- Auto on varustettava ajonestolaitteella ja keskuslukituksella.
- Hälytysjärjestelmä on myös suositeltava.

Siivoustoimi

Siivous- ja puhtaanapidon henkilöiden käytössä olevien avaimien määrä on rajattava vain ehdottoman tarpeellisiin avaimiin.

Avaimet on oltava jatkuvasti vastuuhenkilön välittömässä hallinnassa.

Mikäli kiinteistössä on kulunvalvontajärjestelmä, on sitä käytettävä myös siivoustoimessa. Kulunvalvontajärjestelmällä rajataan kunkin henkilön kulku vain niihin tiloihin, joihin hänellä on tarve päästä, ja määritellään ajat, jolloin kulku on mahdollista.

Mikäli siivoustoimen henkilöt kuljettavat useita avaimia mukanaan, niin toimitaan kuten kohdassa ”kuljetus autossa” on sanottu.

Suursiivoukset tai vastaavat erityistehtävät on pyrittävä hoitamaan valvotusti.

Kuljetus autossa.

- Autossa on oltava kiinteästi asennettu teline, johon erillinen lukittu avain-säilytyskotelo kiinnitetään siten, ettei sitä saa irrotettua avaamatta ensin koteloa.
- Kotelon ja kiinnitystelineen on oltava riittävän vahvaa materiaalia. (Katso liite 1.)
- Avaimia ei saa tilapäisestikään säilyttää autossa muualla kuin tässä telineeseen kiinnitetyssä kotelossa.
- Kotelossa olevissa avaimissa ei saa olla sellaisia merkintöjä, joiden perusteella ne voisi yhdistää tiettyihin kiinteistöihin.
- Auto on varustettava ajonestolaitteella ja keskuslukituksella.
- Hälytysjärjestelmä on myös suositeltava.

Vartiointiliike

Vartiointiliike, joka säilyttää ja kuljettaa valvottavien kiinteistöjen avaimia, on huolehdittava seuraavista suojaustoimista:

- toimistotilan rakenteellisesta murto suojauksesta
- rikosilmoitinjärjestelmästä
- avaimien fyysisestä säilytystilasta
- avaimien kuljetuksesta

Toimistotilan on täytettävä SVK:n RAKENTEELLINEN MURTOSUOJAUS -ohjeen mukaisesti vähintään murto suojeleluohjeen 2.1 vaatimukset.

Tilaan johtavat ovet on varustettava sekä käyttö- että varmuuslukolla. Alle neljän metrin korkeudella seisomatasosta sijaitsevat ikkunat on suojattava metalliristikolla tai muulla vastaavalla murtoa hidastavalla materiaalilla.

Toimistotiloissa on oltava vähintään SVK:n RIKOSILMOITUSJÄRJESTELMÄ -ohjeen 3-luokan mukainen rikosilmoitinjärjestelmä. Tila on varustettava ovikoskettimilla ja riittävällä määrällä tilailmaisimia. Hälytys on johdettava vartiointiliikkeeseen. Järjestelmää on ylläpidettävä ja tähän tehtävään on nimettävä henkilö.

Avaimia on säilytettävä vakuutusnottajan tiloissa, joihin on pääsy vain henkilökunnalla. Säilytystilassa on oltava seuraavassa taulukossa määritelty avainten säilytysyksikkö. Säilytysyksikkö on kiinnitettävä rakenteisiin valmistajan ohjeiden mukaisesti. Säilytysyksikön avainta tai numeroyhdistelmää ei saa säilyttää samassa tilassa. Lisätietoja: SVK, KASSAKAAPPIOHJE.

Avaimia voidaan säilyttää myös jatkuvasti miehityssä tilassa, jolloin edellä mainituista vaatimuksista voidaan poiketa.

Avainten sopivuus /ovi kpl	Avainsäilytys yksikkö
1–100	Lukittu metallinen avainsäilytyskaappi
101–1000	Standardin SFS 5870 (SS 3492) mukainen kaappi
yli 1000	Vähintään EURO-I (SFS EN 1143-1) luokiteltu kassakaappi

Vartiointiliiketoiminnassa on luonnollista, että avaimia kuljetetaan mukana, ja näitä tilanteita varten on seuraavat ohjeet:

Kuljetus autossa.

- Autossa on oltava kiinteästi asennettu teline, johon erillinen lukittu avainsäilytyskotelo kiinnitetään siten, ettei sitä saa irrotettua avaamatta ensin koteloa.
- Kotelon ja kiinnitystelineen on oltava riittävän vahvaa materiaalia. (Katso liite 1.)
- Avaimia ei saa tilapäisestikään säilyttää autossa muualla kuin tässä telineeseen kiinnitettyssä kotelossa.
- Kotelossa olevissa avaimissa ei saa olla sellaisia merkintöjä, joiden perusteella ne voisi yhdistää tiettyihin kiinteistöihin.
- Auto on varustettava ajonestolaitteella ja keskuslukituksella.
- Hälytysjärjestelmä on myös suositeltava.

Sosiaali- ja terveystoimi

Kotihuollon, kotisairaanhoidon tai vastaavan palvelun tuottajille, joka säilyttää ja kuljettaa asiakkaidensa kotiavaimia, on huolehdittava seuraavista suojaustoimista:

- toimistotilan rakenteellisesta murtosuojauksesta
- rikosilmoitinjärjestelmästä
- avaimien fyysisestä säilytystilasta
- avaimien kuljetuksesta

Toimistotilan on täytettävä SVK:n RAKENTEELLINEN MURTOSUOJAUS -ohjeen mukaisesti vähintään murtosuojaohjeen 2.1 vaatimukset.

Tilaan johtavat ovet on varustettava sekä käyttö- että varmuuslukolla. Alle neljän metrin korkeudella seisomatasosta sijaitsevat ikkunat on suojattava metalliristikolla tai muulla vastaavalla murtoa hidastavalla materiaalilla.

Toimistotiloissa on oltava vähintään SVK:n RIKOSILMOITUSJÄRJESTELMÄ -ohjeen 3-luokan mukainen rikosilmoitinjärjestelmä. Tila on varustettava ovikoskettimilla ja riittävällä määrällä tilailmaisimia. Hälytys on johdettava vartioimisliikkeeseen. Järjestelmää on ylläpidettävä ja tähän tehtävään on nimettävä henkilö.

Avaimia on säilytettävä vakuutuksenottajan tiloissa, joihin on pääsy vain henkilökunnalla.

Säilytystilassa on oltava seuraavassa taulukossa määritelty avainten säilytysyksikkö.

Säilytysyksikkö on kiinnitettävä rakenteisiin valmistajan ohjeiden mukaisesti.

Säilytysyksikön avainta tai numeroyhdistelmää ei saa säilyttää samassa tilassa. Lisätietoja: SVK, KASSAKAAPPIOHJE.

Avaimia voidaan säilyttää myös jatkuvasti miehityssä tilassa, jolloin edellä mainituista vaatimuksista voidaan poiketa.

Avainten sopivuus /ovi kpl	Avainsäilytys yksikkö
1–100	Lukittu metallinen avainsäilytyskaappi
101–1000	Standardin SFS 5870 (SS 3492) mukainen kaappi
yli 1000	Vähintään EURO-I (SFS EN 1143-1) luokiteltu kassakaappi

Kotihoidon yms. tehtävissä on luonnollista, että avaimia kuljetetaan mukana, ja näitä tilanteita varten on seuraavat ohjeet:

Kuljetus autossa.

- Avaimien ollessa työtehtävää suorittavan henkilön mukana, on niiden oltava jatkuvasti hänen hallinnassaan.
- Autossa on oltava kiinteästi asennettu teline, johon erillinen lukittu avainsäilytyskotelo kiinnitetään siten, ettei sitä saa irrotettua avaamatta ensin koteloa.
- Kotelon ja kiinnitystelineen on oltava riittävän vahvaa materiaalia. (Katso liite 1.)
- Avaimia ei saa tilapäisestikään säilyttää autossa muualla kuin tässä telineeseen kiinnitetyssä kotelossa.
- Kotelossa olevissa avaimissa ei saa olla sellaisia merkintöjä, joiden perusteella ne voisi yhdistää tiettyihin kiinteistöihin tai asuntoihin.
- Auto on varustettava ajonestolaitteella ja keskuslukituksella.
- Hälytysjärjestelmä on myös suositeltava.

Avaimien käyttäjät

Liike- tai asuinkiinteistön käyttäjille tulee antaa kuittausta vastaan vain tarpeellinen määrä avaimia. Avaimia luovutettaessa on vastaanottajalle painotettava hänen vastuutaan avaimien huolellisesta käyttämisestä ja säilyttämisestä. Avainten kadotessa on vastaanottaja velvoitettava ilmoittamaan siitä välittömästi.

Lisääavainten teettäminen tapahtuu vain isännöitsijän tai isännöitsijätoimiston kautta. Yleisiin tiloihin, kuten kellareihin, ullakoille tai urheiluvälikvarastoihin johtavien ovien lukkoihin annettavat avaimet tulee olla asuntokohtaiset, ja niitä ei saa olla enempää kuin 3 kappaletta asuntoa kohden.

Avaimen tai avain-nippuun voidaan viimeisenä varokeinona kiinnittää Suomessa yleisesti käytössä oleva tunnistelaatta, jossa on toimintaohjeet löytäjälle sekä tunnistekoodi. Nämä järjestelmät on todettu toimiviksi ja käytännössä kaikki kadotetut, tunnistelaatalla varustetut avaimet on saatu palautettua omistajilleen.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto

- Rakenteellinen murtosuojeluohje 1996
- Rikosilmoitusjärjestelmä, ohje 1998
- Kassakaappiohje 1999

LIITE 1.

Esimerkkejä avainsäilytyskoteloista autokiinnityksineen.